

27. Politie

• **Versterkingsprogramma
Milieucriminaliteit**

Adres
Postadres Postbus 13467 2501 EL Den Haag
Telefoon [REDACTED]
Behandelaar [REDACTED]
E-mailadres [REDACTED]
Datum 14 november 2011
Ons kenmerk MEC
Bijlage 1

• De Staatssecretaris van Economische
Zaken, Landbouw en Innovatie
De heer dr. H. Bleker
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Onderwerp Consultatie concept Natuurwet

Geachte heer Bleker,

De Flora- en Faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet worden samen-
gevoegd tot één Natuurwet. De politie is zowel toezichthouder als opsporingsambtenaar
voor de huidige Flora- en Faunawet en de toekomstige Natuurwet.

Het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie heeft binnen het proces
van totstandkoming van de Natuurwet een formele consultatie ingebouwd voor zowel
handhavers, natuurorganisaties als voor de individuele burgers.

De politie heeft van dit formele consultatiemoment gebruik gemaakt. Hiervoor is een
expertbijeenkomst georganiseerd, waar experts van de politie, het Functioneel Parket en
een vertegenwoordiger van het Ministerie aanwezig waren. Tijdens deze expertbijeen-
komst is het concept van de Natuurwet door de Politie getoetst op handhaafbaarheid. De
uitkomsten van deze toetsing doe ik u als bijlage bij deze brief toekomen.

Ik hoop dat de politie hiermee een waardevolle bijdrage levert voor het invoeren van een
heldere en handhaafbare Natuurwet.

Met vriendelijke groet,

Portefoliehouders milieu
van de Raad van Korpsschefs

Bijlage brief d.d. 14 november 2011 aan de heer dr. H. Bleker, Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

Reactie politie opgesteld in het kader van de formele consultatie concepttekst Natuurwet door het ministerie van EL&I.

Reactie op basis van uitkomsten van de bijeenkomst met specialisten op het gebied van natuurbeschermingsrecht op 12 oktober 2011 te Apeldoorn.

Aanwezig bij deze bijeenkomsten waren:

- [REDACTED] ministerie EL&I
- [REDACTED] Functioneel parket
- [REDACTED] Functioneel parket
- [REDACTED], regiopolitie Gelderland noord-oost
- [REDACTED] regiopolitie Rotterdam/Rijnmond
- [REDACTED], regiopolitie Hollands midden (schriftelijke reactie)
- [REDACTED] regiopolitie Friesland (schriftelijke reactie)
- [REDACTED] regiopolitie Utrecht
- [REDACTED], regiopolitie Brabant zuid-oost
- [REDACTED], regiopolitie Gelderland noord oost
- [REDACTED], regiopolitie Groningen
- [REDACTED] Milieu-Expertise Centrum-politie

Algemene opmerkingen:

- Politie toetst de handhaafbaarheid van de artikelen; niet op uitgangspunten, visie en beleid. Politie stelt een eigen rapportage op.
- Openbaar ministerie toetst op bewijsbaarheid en stelt een eigen rapportage op.
- Veel handvatten voor de handhaving zullen worden beschreven in de AMvB's en andere besluiten die de uitwerking van de Natuurwet gaan regelen. Deze zullen in 2012 in concept gereed komen. Politie zal zeer graag betrokken worden bij de totstandkoming van deze uitwerkingen van de Natuurwet.
- Algemene opmerking betreffende strafbaarheid en gebruik van bevoegdheden:
 - De strafbare artikelen van de Natuurwet zullen als economische delicten in de Wet op de economische delicten (WED) worden aangewezen
 - De strafbaarstelling van artikelen Natuurwet in de Wed bepaalt welke beschikbare bevoegdheden uit het Wetboek van strafvordering kunnen worden toegepast.
 - In het concept van de Natuurwet wordt aangegeven dat veel strafbare artikelen worden ondergebracht in artikel 1a onder 2 van de Wed. Dit heeft tot gevolg dat er in voorkomende gevallen geen BOB-middelen kunnen worden toegepast en geen meerdere bevoegdheden buiten heterdaad kunnen worden toegepast.

- In de huidige Flora en Faunawet zijn artikelen met een gelijke norm ondergebracht in artikel 1a onder 1 van de Wed. Hierdoor staan op dit moment wel de mogelijkheden open voor toepassing van BOB-middelen en het toepassen van bevoegdheden buiten heterdaad. Deze bevoegdheden worden in opsporingsonderzoeken regelmatig toegepast en leiden tot een gewenst resultaat..
 - Advies: breng de artikelen met een gelijke norm als in de huidige Flora en faunawet onder de strafbaarstelling van artikel 1a onder 1 Wed.
- Voorgestelde aanpassingen van de Wed komen niet geheel overeen met de inhoud van de artikelen in de Natuurwet. Zo zijn meerdere artikelen met een strafbare norm niet opgenomen in de voorgestelde aanpassingen voor de Wed.
 - **Opmerking betreffende paddenstoelen:** de Natuurwet kent geen bescherming voor paddenstoelen. Ook de Flora en Faunawet kent geen artikel ter bescherming van paddenstoelen. Paddenstoelen halen uit de natuurlijke habitat is landelijk een probleem. Enkele gemeenten hebben een verbod opgenomen betreffende het plukken van paddenstoelen, maar velen niet. Bescherming is versnipperd en niet éénduidig. Er is hierbij sprake van rechtsongelijkheid.
 - Advies: veranker in de Natuurwet de bescherming van paddenstoelen op basis van de Rode Lijst Paddenstoelen (vastgesteld door ministerie LNV in 2008)
 - **Opmerking over leefgebied van beschermde soorten:** Het komt regelmatig voor dat particulieren die grote delen natuurgebied in het bezit hebben, meerdere hectares onttrekken aan het leefgebied van wilde dieren. Dit terwijl het particuliere gebied door historische toegankelijkheid voor deze dieren, tot het natuurlijk leefgebied van deze dieren is gaan behoren. Dit onttrekken aan het leefgebied van wilde dieren gebeurt door het plaatsen van omrasteringen, dan wel het aanbrengen van andere fysieke aanpassingen. Hierdoor hebben in het wild levende dieren geen toegang meer tot dit gebied. Dit leidt tot ongewenste situaties. Epe is daar een voorbeeld van: door het afsluiten van particuliere gebieden voor in het wild levende dieren gaan opportunistisch ingestelde soorten, waaronder het wilde zwijn, zwerven en hun leefgebied in andere richtingen uitbreiden. Zo komen wilde zwijnen voor in de bebouwde kom van Epe en in tuinen van particulieren. Dit leidt weer tot overlast etc.

Advies: neem in de Natuurwet op dat wanneer particuliere gebieden, die nu tot het natuurlijk verspreidingsgebied van in natuur levende dieren behoort, worden afgesloten, er eerst een effectrapportage moet worden opgesteld. Een soort milieueffectrapportage, nu geheten een natuureffectrapportage.

Opmerkingen redactie artikelen:

Artikel 1.1:

- Naast het begrip *jacht* (gedefinieerd) wordt ook het begrip *jagen* gebruikt. Zie artikel 3.19 lid 6. Dit begrip is niet gedefinieerd.
- Advies: neem een definitie jagen op ter voorkoming van meerdere interpretaties van het begrip *jagen*

Artikel 2.5:

- In dit artikel heeft Gedeputeerde staten de bevoegdheid de toegang tot gebieden te verbieden.
- Hoe wordt dit verbod duidelijk gemaakt?
- De huidige Natuurbeschermingswet geeft de mogelijkheid tot het instellen van een gesloten verklaring in natuurbeschermingsgebieden, zowel water- als landgebieden.
- De Natuurbeschermingswet regelt de aanduiding voor de gesloten verklaring voor beschermde watergebieden: door middel van een bordje waarop duidelijk is aangegeven dat de toegang tot het water is gesloten of door middel van een gele boei
- Wanneer het een landgebied betreft heeft de Natuurbeschermingswet hiervoor niets geregeld terwijl er wel een verbodsbepaling in deze wet staat. Dit leidt tot onduidelijkheid en ongewenste situaties. Veelal wordt in deze situaties gebruik gemaakt van artikel 461 Wetboek van strafrecht.
- Advies: neem in een uitvoeringsregeling van de Natuurwet op op welke wijze het toegangsverbod, zowel voor water als voor land, wordt aangegeven

Paragraaf 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn.

- De huidige Flora en faunawet kent een Ringenregeling. Deze Ringenregeling regelt de vrijstelling van het onder zich hebben van beschermde vogelsoorten.
- Deze Ringenregeling is mede tot stand gekomen op basis van het Vergy-arrest.
- Op basis van de concepttekst van de Natuurwet is niet duidelijk of er een Ringenregeling wordt ingevoerd
- Advies: zorg voor een basis in de Natuurwet waarop een Ringenregeling kan worden ingevoerd

Artikel 3.1:

- In lid 1 is niet opgenomen het opzettelijk verwonden.
- Advies: neem in lid 1 op *opzettelijk verwonden*
- Lid 5 is een lastig lid. Wie toont aan of de verstoring van wezenlijke invloed is op de staat van de instandhouding van de desbetreffende vogelsoort?
- En hoe wordt de instandhouding van de desbetreffende vogelsoort beoordeeld: is dat lokaal, regionaal, provinciaal of nationaal?
- Door inbreng van lid 5 is lid 4 zowel voor de handhaafbaarheid als voor de bewijsvoering een lastig lid en dus mogelijk een lege huls

Artikel 3.2:

- Lid 1 spreekt over *gemakkelijk herkenbare delen*.
- Wat gemakkelijk herkenbare delen zijn wordt niet omschreven.
- Voor wie moeten het gemakkelijk herkenbare delen zijn: deskundigen, leken, etc.?
- Advies: omschrijf in de Memorie van toelichting wat onder gemakkelijk herkenbare delen wordt verstaan

Artikel 3.4:

- Dit artikel heeft het over installaties of methoden voor massaal of niet-selectief vangen of doden van vogels of middelen, installaties of methoden waardoor een soort plaatselijk kan verdwijnen
- Voor deze installaties of middelen dan wel methoden wordt geen beschrijving dan wel definitie gegeven.
- Advies: geef of in de wet dan wel in de memorie van toelichting richting aan wat onder bedoelde installaties of middelen dan wel methoden kan worden verstaan

Artikel 3.5:

- Binnen de context van lid 3 passen de begrippen *opnemen* en *wegnemen*
- Advies: neem genoemde handelingen op in lid 3
- Binnen de context van lid 4 passen de begrippen *nesten*, *holen* en *vaste rust en verblijfplaatsen*
- Advies: neem genoemde begrippen op in lid 4
- Binnen de context van bedoeld artikel passen ook *eieren van slangen en reptielen*
- Advies: neem binnen de context van dit artikel op dat het verboden is eieren van slangen en reptielen te vernielen, te rapen, op te nemen of weg te nemen

Artikel 3.6:

- Het deel van dit artikel *aan de natuur onttrokken* is lastig handhaafbaar dan wel bewijsbaar
- Beter zou zijn de redactie van dit artikel zodanig op te stellen dat het verboden is dieren of planten, opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn, onder zich te hebben, te vervoeren, te verhandelen, te ruilen of te koop of te ruil aan te bieden met uitzondering indien kan worden aangetoond dat de dieren of planten gekweekt zijn
- Het aantonen hiervan ligt bij de houder van de dieren of planten. Het betreft dan omgekeerde bewijslast
- Advies: redactie van dit artikel aanpassen aan redactie voorstel

Artikel 3.19:

- Onder C wordt gesproken over gefokte jachtvogels
- Gevolg voor de handhaving en bewijsvoering is dan dat in voorkomende gevallen bewezen moet worden dat er bij de jacht gebruik wordt gemaakt van niet gefokte jachtvogels
- Beter zou zijn dat de bewijslast gelegd wordt bij degene die gebruik maakt van een jachtvogel, dus omgekeerde bewijslast
- Advies: pas de redactie van lid 1 onder C als volgt aan: *aantoonbaar gefokte jachtvogels*
- Uitbreiding van het aantal soorten jachtvogels levert een verzwarende voor handhaving op. Hoe meer soorten als jachtvogels worden aangewezen, hoe meer soorten interessant worden voor de jacht met de randverschijnselen die daar bij horen zoals: wegvangen uit het wild, illegale fok en import, etc.
- Advies: beperk zoveel als mogelijk de aanwijzing van soorten jachtvogels

Artikel 3.21:

- De redactie van dit artikel suggereert een strafbaar gedrag. In dit artikel is echter geen strafbaar gedrag opgenomen
- Advies: herzie de redactie van dit artikel zodat de opgenomen norm overtreden kan worden
- In lid 1 worden alleen de ree en damhert genoemd
- Advies: neem in lid 1 ook het edelhert en wildzwijn op
- Lid 3 geeft de mogelijkheid bij AMvB te regelen waaraan een afschotplan moet voldoen.
- Advies: neem in dit lid de minimale eisen op waaraan een afschotplan moet voldoen zoals: wanneer afschot mag plaatsvinden, door wie mag dat uitgevoerd worden, waarmee moet dat uitgevoerd worden en op welke wijze afschot mag plaatsvinden
- Dit zijn de handvatten voor handhaving

Artikel 3.25:

- Dit artikel benoemt de activiteiten waarbij gebruik gemaakt mag worden van het jachtgeweer
- Onder e en f zijn ongewenste toegelaten handelingen opgenomen en levert een verzwarende van de handhaving op
- Deze handelingen zijn moeilijk handhaafbaar in relatie met stroperij
- Binnen de context van de oude Jachtwet waren deze handelingen toegelaten. Dat heeft tot veel overlast gezorgd in relatie veelvuldig gebruikmaken van geweer zowel buiten als binnen openingstijd van de jacht
- Op basis van adviezen in relatie met benoemde overlast, zijn deze activiteiten niet ~~meer opgenomen in de huidige Flora en faunawet~~
- Advies: volg de huidige Flora en faunawet en sta de genoemde activiteiten genoemd onder e en f niet toe
- Er zijn voldoende mogelijkheden om op daarvoor ingerichte en vergunde locaties te oefenen met geweer en hond

Artikel 3.26:

- Lid 1 van dit artikel gaat uit van de huidige organisatie van de politie
- Bij invoering van de Natuurwet zal de Nationale politie zijn ingevoerd
- Advies: pas de redactie van dit lid aan aan de organisatiestructuur van de Nationale politie
- Lid 2 onder c geeft de mogelijkheid om jachtgeweer voorhanden te hebben zonder daar echt van gebruik te maken
- Dit geeft de mogelijkheid voor ongewenste verspreiding van vuurwapens onder de bevolking en levert een verzwarende voor de handhaving op
- Zie hiervoor ook de onderzoeken en het standpunt van regering naar aanleiding van het schietincident Alphen aan de Rijn
- Advies: beperk het aantal jachtgeweren in relatie met het oppervlak van het jachtveld
- Advies: neem in dit artikel ook de mogelijkheid voor de rechter op om bij rechterlijke uitspraak de bevoegdheid te jagen tijdelijk in te trekken á la rijbewijs

Artikel 3.30:

- Zowel voor de handhaving als voor de bewijsvoering is de redactie van dit artikel moeilijk toepasbaar
- Advies: pas de redactie van dit artikel als volgt aan: *het is verboden dieren van bejaagbare soorten te voeren*

Artikel 3.31:

- In de praktijk blijkt dat door middel van voertuigen bejaagbare soorten opzettelijk worden verontrust met als doel deze dieren binnen het schootsveld van een jager te brengen
- Onduidelijk is of deze handeling onder het begrip *drijven* kan worden gebracht
- Advies: gezien de hierboven omschreven methode regelmatig wordt gebruikt is het wenselijk in memorie van toelichting op te nemen dat het opzettelijk verontrusten van bejaagbare soorten met voertuigen, met als doel deze soorten binnen het schootsveld van de jager te brengen, onder het begrip *drijven* van artikel 3.1 valt

Artikel 3.32:

- In lid 1 wordt het begrip *vrije natuur* gebruikt
- Binnen de context van handhaving en bewijsvoering is dit een lastig begrip. Wat wordt verstaan onder *vrije natuur*?
- Doel van dit artikel is dat er geen soorten binnen onze biotoop uitgezet worden die er niet thuis horen en inheemse soorten kunnen verstoren dan wel dat er soorten worden uitgezet ten behoeve van de jacht
- Ook het uitzetten in een stedelijk gebied kan leiden tot verstoring van soorten die van nature in Nederland thuishoren. Een goed voorbeeld hiervan is de halsbandparkiet die veel parken voorkomt en het uitstekend doet. Is echter wel ongewenste ontwikkeling daar inheemse soorten hierdoor worden verdreven
- Advies: pas de redactie van dit lid als volgt aan: het is verboden dieren of eieren van dieren uit te zetten